

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

תזו"מ

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק כב

(תרגום הפשי)

יוצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק“

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושבעים לבריאה
שישים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח

לזכות

החיילת ב"צבאות השם" נועה תחי
ליום הולדתה הרביעי ביום בדר"ח אייר - א' אייר,
הי' תהא שנת עשירות

ולזכות אחי'

החייל ב"צבאות השם" דניאל-ל שניאור זלמן שיחי

נדפס ע"י הוריהם

הרה"ת ר' נתנאל-ל אליהו וזוגתו מרת שרה רבקה שיחי

אבוקסיס

*

לעילוי נשמת

הרה"ח הרה"ת ר' חנן הלוי ב"ר אברהם הלוי ז"ל לוי

נפטר ביום ל' ניסן - אדר"ח אייר ה'תשנ"ו

וזוגתו מרת אסתר רחל ב"ר אלי' מיכל ז"ל לוי

נפטרה ביום וא"ו שבט ה'תשס"ו

ת. נ. צ. ב. ה.

נדפס ע"י בנם

הרה"ת ר' מנחם מענדל הלוי וזוגתו מרת דאבא שיחי לוי

ומשפחתם שיחי

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל

הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגדוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

תזריע

וכן הנשים והטף, כל חד וחד לפום שיעורא דילי) להוסיף בלימוד התורה (במיוחד) בעניני משיח וגאולה.

ומה טוב – שהלימוד יהי' (ברבים) בעשרה, כי, נוסף על המעלה ד"עשרה שיושבים ועוסקים בתורה שכינה שרוי' ביניהם"²⁶, יש מעלה מיוחדת כשלומדים עניני משיח והגאולה ברבים בנוגע להתפעלות והשמחה ברגש הלב, שעייז' הולכת וגדלה ההשתוקקות והצפי' לביאת המשיח²⁷.

ועוד ועיקר כפשוט – להוסיף בקיום המצוות בהידור, ובמיוחד בההידור במצות הצדקה (כללות כל המצוות²⁸) ש"מקרכת את הגאולה"²⁹.

וכדאי ונכון לקשר ההוספה בצדקה עם ההוספה בתורה בעניני משיח וגאולה – עייז' שההוספה לצדקה היא מתוך כוונה לקרב ולזרז את הגאולה, כיון שכוונה זו כשלעצמה היא חלק מלימוד התורה בעניני הגאולה – הלימוד (במחשבה – מזמן לזמן) דמאמר חז"ל "גדולה צדקה שמקרכת את הגאולה".

(משיחות ש"פ תזריע מצורע, ו' אייר תנשא)

(26) אבות פ"ג מ"ז. וראה אגה"ק סכ"ג.

(27) ולכן, גם אלה שרוצים ללמוד בעיון ושקו"ט (ועד לחדש חידושי תורה בעניני משיח וגאולה), מתוך מנוחה וישוב הדעת, עיי' הלימוד לעצמו או בחברותא – ישתדלו (מזמן לזמן) להשתתף גם בהלימוד בעשרה, כדי שיהי' אצלם גם המעלה שעיי' הלימוד בעשרה (ככפנים).

(28) ראה תניא פל"ז.

(29) ב"ב יו"ד, א.

אלא נשאר בו רק "פסולת" ורע בחיצוניותו – "בסוף לבושי", ולכן נגרם מכך נגע דוקא "בעור בשרו".

בכך גם מבאר אדמו"ר הזקן⁸ מדוע "מצות נגעים אינו נהוג בזמננו זה אחר החורבן מפני שאינן מצויין כלל... אך מעשה נסים הם", כציטוטו מן הרמב"ם⁹ – כי "אינו בנמצא אצלנו" כאלה שאין בהם רע בפנימיות, "שאף הצדיק והטוב עדיין הרע קצת בפנימיות", ולכן אין הרע גורם לנגעים.

ב. לשון הרע – חמור ביותר!

יש להבין:

חז"ל אומרים¹⁰, שהנגעים באים כעונש על חטא לשון הרע, שהוא חטא חמור ביותר, עד אשר הוא שקול כנגד ג' עבירות של "יהרג ואל יעבור" ו"כאילו כופר בעיקר", כפי שאומר הרמב"ם בהרחבה בהלכות דעות¹¹, וכיצד

(8) ראה גם אלשיך שם (אבל לא הביא דברי הרמב"ם).
(9) טוף הלכות טומאת צרעת (ראה סד"ה אדם כי יהי' הנזיל (הערה 6), שהכוונה בלקו"ת הוא למ"ש הרמב"ם בהלכה זו, אינו ממנהגו של עולם אלא אות ופלא היה בישראל". ומש"כ בלקו"ת "כמ"ש הרמב"ם" קאי אלפניו "שאינם מליחות המצויים", ולאח"ז מבאר "שמצות נגעים כו' אינם מצויים כלל כו'" – אבל מפורש ברמב"ם (הל' טומי"צ פי"א ה"ז) דנוהגת בפני הבית ושלא בפני הבית. – וראה תו"ש שמות מילואים סח"י הדעות בזה. – וראה פיה"מ נגעים פ"ב מ"ה. מורה נבוכים ח"ג ספמ"ז.
לקו"ש [המתורגם] ח"ח ע' 149 (הערות 35-36). וראה לקו"ש [המתורגם] חכ"ב ע' 80 הערה 36. ע' 83 הערה 53.

(10) ערכין טו, ב. – בערכין שם (טו, א) "על שבעה דברים כו'", אבל ברמב"ם שם הובא להלכה רק "להזהירן מלשון הרע".

(11) פ"ז ה"ג.

א. נגעים – דוקא בדרגת "אדם"

בתחילת פרשת נגעי האדם נאמר¹: "אדם כי יהיה בעור בשרו...". התורה משתמשת כאן בתואר "אדם" המבטא את מעלתם של ישראל, והוא הכינוי הנועלית ביותר מבין ארבעת התארים: אדם, איש, גבר, אנוש².

ידועה השאלה³: כיצד יתכן, שכאשר היהודי שרוי בדרגת "אדם" תהיה אצלו "בעור בשרו שאת..." נגעים, והרי טומאת צרעת היא מהטומאות החמורות ביותר⁴, ואמרו חז"ל⁵ ש"מצורע חשוב כמת"?

ומסביר אדמו"ר הזקן⁶, ש"היא הנותנת": דוקא משום שמדובר אודות מי שהוא בדרגת "אדם", שהיא "מדריגה גדולה .. שלימו דכולא" – דוקא משום כך הוא לוקה בצרעת: הנגעים "בעור בשרו" מצביעים על כך, שהרע הגורם לנגע (וצריך להיות דומה לו), איננו בתוכו ובפנימיותו של האדם

(ה"אלשיך"⁷ מבאר, שאצל רשעים, ש"עיקרן טומאה", אין העוון משאיר את ירושמו עד כדי כך שהוא ניכר "בעור בשרו", כי "מין במינו אינו חוצץ"),

(1) פרשתנו יג, ב.

(2) זרר פרשתנו (מה, רע"א. ובכ"מ). וראה ספר הערכים חב"ד כרך א ערך אדם סעיף ט. וש"נ.

(3) ראה זרר שם. אלשיך ריש פרשתנו. וראה לקו"ת פרשתנו כב, ב (ובהגות לשם באוה"ת וקרא ע' רנב).

(4) דמחוי' למתנה מושבו, מחוי' לג' מתנות, ולא ירו (אפילו) טמאין אחרין יושבין עמו (פרשתנו יג, מו. תו"כ ורש"י עה"פ. פסחים סז, א).

(5) נדרים סד, ב.

(6) לקו"ת פרשתנו שם. סד"ה אדם כי יהי' תרס"ו, תרע"ה. וראה בכ"ז גם אלשיך שם.

(7) שם.

הגאולה שנתבארו בריבוי מקומותי,

– בתורה שבכתב (ובפרט „בדברי הנביאים . . שכל הספרים מלאים בדבר זה“²⁰) ובתורה שבעל פה, בגמרא (ובפרט במסכת סנהדרין ובסוף מסכת סוטה) ובמדרשים, וגם – ובמיוחד – בפנימיות התורה, החל מספר הזהר (ש„בהאי חיבורא דילך דאיהו ספר הזהר כו' יפקון ביי' מן גלותא ברחמים“²¹), ובפרט בתורת החסידות (שע"י הפצת המעיינות חוצה אתי מר דא מלכא משיחא²²), בתורת רבותינו נשיאנו, ובפרט בתורתו (מאמרים ולקוטי שיחות) של נשיא דורנו – מעין ודוגמא והכנה ללימוד תורתו של משיח, „תורה חדשה מאתי תצא“²³, שילמד לכל העם פנימיות התורה (טעמי תורה), ידיעת אלקות („דע את אלקי אביך“²⁴), כפס"ד הרמב"ם²⁵ ש„באותו הזמן . . יהיו ישראל חכמים גדולים ויודעים דברים הסתומים וישיגו דעת בוראם כו" –

וההוספה בלימוד התורה בעניני משיח והגאולה („מלכות שבתפארת“) היא ה„דרך ישרה“ לפעול התגלות וביאת המשיח והגאולה בפועל ממש.

ועל של פועל באתי – ובודאי יעוררו ויפרסמו בכל מקום ומקום:

כדי לפעול התגלות וביאת המשיח תיכף ומיד – על כאו"א מישראל (האנשים – הן יושבי אוהל (ישכר) והן בעלי עסק (זבולון),

19) ונקל למוצאם – ע"י ספרי המפתחות (שרבו בדורנו זה) על סדר האי"ב, בערכים המתאימים: גאולה, משיח, וכיו"ב.

20) רמב"ם הל' מלכים פי"א ה"ב.

21) זח"ג קכד, ב – ברע"מ. הובא ונת' באגה"ק רסכ"ו.

22) אגה"ק דהבעש"ט – כש"ט בתחלתו.

23) ישע"י נא, ד. ויק"ר פי"ג, ג.

24) דה"א כח, ט.

25) בסיום וחותם ספרו „משנה תורה“.

ניתן, אפוא, לומר, שיהודי זה הוא מושלם, וזכאי לתואר „אדם“, וחסר בו רק הזיכוכ של חיצוניות הרע?

התמיהה על כך אף גדולה יותר: חומרתו של „המספר בלשון הרע“ מובאת ברמב"ם באותה הלכה¹² שאדמו"ר הזקן מציינה כהוכחה לכך שנגעים הם מעשי נסים שאינם מצויים בזמן הזה, ושם מרחיב הרמב"ם ואומר שמדיבור לשון הרע עלולים להגיע ח"ו עד כדי כפירה בעיקר – ואילו כאן אומר אדמו"ר הזקן שמדובר אודות האדם המושלם?

ג. „ישיבת קרנות...“

כדי להבין זאת יש להקדים ולבאר את המשך דברי הרמב"ם בהלכה שלעיל:

לאחר שהרמב"ם מסביר שהנגעים באים על חטא לשון הרע, ומביא את ההוכחה ממרים, הוא ממשיך בענין שאינו קשור, לכאורה, ללשון הרע, ועל-אחת-כמה-וכמה שאינו קשור להלכות טומאת צרעת, ואלה דבריו:

„קל וחומר (ממרים) לבני אדם הרשעים הטפשים שמרבים לדבר גדולות ונפלאות . . וזה דרך ישיבת הלצים הרשעים בתחילה מרבין בדברי הבאי . . ומתוך כך באין לספר בגנות הצדיקים . . ומתוך כך יהיה להן הרגל לדבר בנביאים ולתת דופי בדבריהם . . ומתוך כך באין לדבר באלקים וכופרין בעיקר . . זו היא שיחת הרשעים שגורמת להן ישיבת קרנות וישיבת כנסיות של עמי הארץ וישיבת בתי משתאות עם שותי שכר, אבל שיחת כשרי ישראל אינה אלא בדברי תורה וחכמה, לפיכך הקדוש-ברוך-הוא עוזר על ידן ומזכה אותן בה...“

יש להבין:

א) מדובר כאן אודות איסור לשון הרע הגורם לטומאת צרעת, וכיצד מתאים לדבר כאן בהרחבה אודות שיחת הרשעים בכלל, המתחילה ב„דברי הבאי“, ולא לשון הרע, ומסתיימת בכפירה באלקים, ר"ל?

אפילו אם נאמר שלשון הרע הוא פרט ב„שיחת הרשעים“, ולכן, כאשר מדברים אודות לשון הרע וחומרתו צריך הרמב"ם לבאר את גנות שיחת הרשעים בכלל – גם אז אין המקום להסביר זאת בהלכות טומאת צרעת, שבאה כעונש רק על לשון הרע.

ההרחבה בנושא זה מתאימה להלכות דעות, ששם מפורטים הדינים של הימנעות מדיבורים אסורים.

ב) אם הרמב"ם רוצה להביע כאן את חומרת איסור לשון הרע, הוא צריך היה להביא את הביטויים החמורים שהוא כותב אודות המספר לשון הרע בהלכות דעות¹¹?

יותר מכך: בהלכות דעות¹¹ מצטט הרמב"ם את מאמר חז"ל¹³ „כל המספר בלשון הרע כאילו כופר בעיקר“, שחטא לשון הרע כשלעצמו חמור „כאילו כופר בעיקר“,

ואילו כאן הוא אומר, שבעקבות לשון הרע מגיעים מאוחר יותר לכפירה בעיקר – „ומתוך כך... ומתוך כך באין לדבר באלקים וכופרין בעיקר“, אך אינו אומר כאן שבעצם דיבור לשון הרע הרי הוא „כאילו כופר בעיקר“.

ד. לשון הרע – נזק לזולת ולאדם המדבר

ויש לומר, שההסבר לכך הוא:

בהרחיבו את הדיבור על שיחת הרשעים מתכוון הרמב"ם להסביר מהו מהות „לשון

13) ערכין טו, ב.

12) הל' טומאת צרעת שם.

הרע", וכך מובן יותר מדוע ה"צרעת" באה כתוצאה של לשון הרע:

בלשון הרע יש שני ענינים:

(א) דיבור לשון הרע – הנובע ממדותיו הרעות של המדבר, כגון קנאה ושנאה – גורם נזק לאדם שעליו מדברים. כלומר, הפגם העיקרי הוא בכך שלשון הרע מזיק לזולת, בנוסף לכך שהוא מבטא את מדותיו הרעות של המדבר.

ואודות ענין זה בלשון הרע מדבר הרמב"ם בהלכות דעות, כפי שרואים שם את התוכן של הפרק כולו, שהוא עוסק בדיבורים ובהתנהגויות בלתי רצויים של האדם כלפי זולתו.

(ב) לשון הרע מצד הדיבור עצמו¹⁴: כאשר אדם מדבר לשון הרע, ואפילו בלי כוונה, הרי הדיבור עצמו גורר אותו אל הרע.

כי למרות שכח הדיבור הוא לכאורה כח חיצוני בלבד – לבוש ולבוש חיצוני של הנפש, בכל זאת הוא קשור לעצם נפשו של האדם¹⁵, עד שהאדם נקרא בתואר "מדבר"¹⁶. ולכן, כאשר אדם מדבר לשון הרע, גורר אותו דיבור בלתי רצוי זה יותר אל תוך הרע¹⁷.

ה. לשון הרע – פרט של שיחת הרשעים

ולכך מתכוון הרמב"ם בהרחיבו בסוף הלכות טומאת צרעת אודות "שיחת הרשעים":

[14] להעיר גם מעקידה ר"פ מצורע בארוכה.

[15] ראה ד"ה לולב וערבה תרנ"ט ובכ"מ. וראה הנסמן בהערה הבאה.

[16] ראה לקו"ש [המתורגם] ח"ז ע' 121 ואילך ובהנסמן שם. לקו"ש חכ"ז ע' 212.

[17] להעיר גם מסה"מ תרנ"ט ע' ה (בשם הר"ח) סגולה למדת הכעס שלא ידבר בעת ההיא, ע"ש באורך.

בתחילת דבריו הוא מדגיש שיש להישמר מפני הנהגת "הרשעים הטפשים שמרבים לדבר גדולות ונפלאות", שבכך עדיין אין תוכן הנוגד למותר, ולאחר מכן הוא מסביר: "דרך ישיבת הלצים הרשעים", ש"בתחילה מרבין בדברי הבאי", שבדיבור זה אין מדה רעה וכדומה, אך דיבורים אלו מובילים את המדבר עד לרע מוחלט, כהמשך דברי הרמב"ם.

וזהו מהותה של לשון הרע – "שיחת הרשעים", הדיבור הוא באופן שבו מדברים הרשעים. המדבר איננו נזהר ופוגם בדיבורו.

וכפי שמדגיש הרמב"ם מיד בתחילת הענין, בדברו על כך שהנגעים באים להזהיר מפני לשון הרע – שכאשר "משתנה עורו ויצטרע" נשאר האדם "מובדל ומפורסם לבדו עד שלא יתעסק בשיחת הרשעים שהיא הליצנות ולשון הרע",

שהרי, לכאורה: מדובר כאן אודות "שיחת הרשעים" ו"ליצנות"?

אלא בכך מבאר הרמב"ם, שלשון הרע, הגורם לנגעים, נובע מ"שיחת הרשעים" בכלל, פגם בדיבורו – חיצוניותו – של האדם, כי בנגעים הרי חיצוניות האדם – "עור בשרו" – אינה כראוי.

1. נגעים על לשון הרע – ממעשה מרים

לפי זה ניתן להבין מדוע מרחיב הרמב"ם ומפרט כיצד הענין שנגעים באים עקב לשון הרע נלמד ממעשה מרים – "ועל ענין זה מזהיר בתורה .. התבוננו מה אירע למרים...":

עונש הנגעים על לשון הרע איננו מפני הענין הראשון שיש, כדלעיל, בלשון הרע – שמדותיו הרעות של האדם מזיקות לזולת – אלא מפני עצם הדיבור.

כי אצל מרים, הרי, להיפך: "גידלתו על

... "רבי אומר איזו היא דרך ישרה שיבור לו האדם":

"האדם" – קאי על "אדם" הזה (ש"הוא במדרגה גדולה . . . שלימו דכולא") כשמוכשרין מעשיו ותיקן כל הדברים . . . רק פסולת שבסוף לבושיו עדיין לא נתברר כו" מצד ענין הגלות – כמו רבי: ובדורנו זה – דור האחרון של הגלות, עקבתא דמשיחא, שכבר נסתיימו ונשלמו כל עניני העבודה שהיו צריכים להעשות במשך זמן הגלות – י"ל שכל בני"הם בדרגא זו.

והשאלה היא: כיון שכבר נסתיימו "מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות" – מהי ה"דרך ישרה" (הקלה והמהירה ביותר מבין כל דרכי התורה) שיבור לו האדם (כללות בני"ה) שגמר עניני העבודה כדי לפעול התגלות וביאת המשיח¹⁸?

... וביאור ה"דרך ישרה" להתגלות וביאת המשיח ע"י "מלכות שבתפארת" – בנוגע למעשה בפועל:

ובהקדמה – שכיון שמשיח צדקנו עומד לבוא תיכף ומיד, אבל עדיין לא בא בפועל, שלכן דרושה ההשתדלות האחרונה ("סוף לבושיו") של כאו"א מישראל להביא את המשיח, צריכה להיות הפעולה (לא ע"י מלכות בטרתה, ענינו של מלך המשיח עצמו, אלא) ע"י "מלכות שבתפארת", כלומר, ענינו של המשיח (מלכות) כפי שהוא בתורה (תפארת).

... ובפשטות: "תפארת" – הו"ע לימוד התורה, ו"מלכות שבתפארת" – הוא לימוד התורה בעניני מלך המשיח ובעניני

[16] לקו"ת פרשתנו כב, ב.

[17] תניא רפ"ז.

[18] ומתחיל מהתגלות וביאת המשיח שבכאו"א מישראל, כידוע שהפסוק "דרך כוכב מיעקב גו" שקאי על מלך המשיח (ירושלמי תענית פ"ד ה"ה), קאי גם על כאו"א מישראל (ירושלמי מע"ש פ"ד ה"ו), כיון שיש בו ניצוץ מנשמת משיח (מאור עינים ס"פ פינחס).

המשיח גואל את ישראל בגאולה האמיתית והשלימה שאין אחרי גלות, כפס"ד הרמב"ם⁸, "יעמוד מלך מבית דוד וכו'".

... ושם (בהתחלת הסוגיא): "דבי רבי שילא אמרי שילה שמו, שנאמר עד כי יבוא שילה, דבי רבי ינאי אמרי ינון שמו (כמו ינאי, כל אחד הי' דורש אחר שמו¹⁰), שנאמר יהי שמו לעולם לפני שמש ינון שמו, דבי רבי חנינה אמרי חנינה שמו, שנאמר אשר לא אתן לכם חנינה, ויש אומרים מנחם בן חזקיהו שמו, שנאמר כי רחק ממני מנחם משיב נפשי¹²".

ואנן (חסידים) נעני' אבתרייהו (בנוגע לרבותינו נשיאינו, ובפרט כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו) – יוסף שמו, שנאמר¹¹, "יוסף אדני שנית ידו גו' ואסף נדחי ישראל גו'", יצחק שמו, שנאמר¹⁴, "אז ימלא שחוק פינו".

* * *

"רבי אומר איזו היא דרך ישרה שיבור לו האדם כל שהיא תפארת לעושי' ותפארת לו מן האדם¹⁵". ויש לומר הביאור בזה – בהמשך להאמור לעיל בנוגע להתגלות וביאת המשיח:

(8) שבהערה 5.

(9) סנהדרין שם.

(10) פרש"י שם. – ולהעיר מדיוק לשון רש"י "כל אחד הי' דורש אחר שמו" (ולא שהתלמידים חידשו ששמו כשם רבם).

(11) כ"ה (בן חזקיהו) בדפוסים שלפנינו, ובירושלמי ואיכ"ר: "מנחם סתם. – ולהעיר שרש"י מעתיק תיבת "מנחם", ומוסיף "בן חזקיהו". וכנראה שצ"ל בפרש"י "ה"ג בן חזקיהו", אלא שהבחור-הועצער "תיקן" והשמיט "ה"ג". ועצ"ע.

(12) וראה גם ירושלמי ברכות פ"ב ה"ד. איכ"ר פ"א, נא. וראה לקוטי לוי"צ על מארזיל ע' קו ש, כל הדעות אמת הם ואלו ואלו דא"ח, עיי"ש.

(13) ישע"י יא, יא"יב.

(14) תהלים קכו, ב. וראה ברכות לא, א.

(15) אבות פ"ב מ"א.

ברכיה וסכנה בעצמה להצילו מן הים". דיבורה לא היה כלל בכוונה לגנות¹⁸, ואף יותר מכך אומר הרמב"ם: "לא דברה בגנותו אלא טעתה...". וכן משה מצדו "לא הקפיד על כל הדברים האלו..." –

בדיבורה לא היה כלל רע וזקן, לא מצד מרים ולא מצד משה. הדיבור היה חיצוני בלבד¹⁹, ולמרות זאת "מיד נענשה בצרעת".

ז. הסדר בנגעים

לפי האמור לעיל ניתן להבין גם מדוע מפרט הרמב"ם בתחילת ההלכה הנ"ל את הסדר שבו באים הנגעים "להזהירן מלשון הרע":

"משתנות קירות ביתו" – נגעי בתים. לאחור מכן, אם "עמד ברשעו .. משתנין כלי העור שבביתו .. ואם עמד ברשעו .. משתנין הבגדים שעליו", ורק לאחר מכן – "אם עמד ברשעו .. משתנה עורו ויצטרע" –

מפני שזה בהתאם למשמעות הנ"ל של לשון הרע ולסדרה:

כאשר מתחילים לדבר לשון הרע, הדיבור הוא חיצוני לחלוטין, ואין הוא נוגע לאדם כלל, ולכן פוגע הנגע רק בבית, שהוא חיצוני לגמרי לאדם²⁰. אך ככל דברו יותר, כך הוא

נגרר יותר אל תוך הדיבור עצמו, הרע חודר יותר לפנימיות, ולכן פוגעים הנגעים במה שקרוב יותר אליו – כלי תשמישו, בגדיו, ועד לעור בשרו.

אך כאשר הרע חודר לפנימיותו ממש – אז אין כלל נגעים, כדלעיל בסעיף א'.

לפי זה מובן שביאורו של אדמו"ר הזקן, שהנגעים באים דוקא לאדם השלם שכבר תיקן הכל חוץ מ"סוף לבושיו", הרי לא זו בלבד שאינו סותר לדברי הרמב"ם, אלא, להיפך – שני הפירושים עולים בקנה אחד –

כי הזהירות מלשון הרע המובאת ברמב"ם היא הזהירות מן הדיבור כשלעצמו, שהוא דבר חיצוני.

ח. טהרת המצורע – דוקא על ידי הכהן

לפי כל האמור לעיל יובן מדוע תיקון וטהרת הנגעים הוא דוקא באמצעות הכהן.

כי, לכאורה, אין מובן: אם מדובר על האדם השלם, כדלעיל, שבכחו לברר את כל עניניו הפנימיים והוא עשה כך בפועל – כיצד ייתכן שהוא עצמו אינו יכול לברר את חיצוניות הרע שבו?

ההסבר לכך הוא: האדם המושלם עלול להכשל בלשון הרע, למרות שהוא כבר בירר וזיכך את פנימיותו, כי עלול להיות בו רע ננלם המושרש עמוק בתוך האדם, ואינו בא אצלו לידי גילוי.

והרע הנעלם מתבטא בדיבור האדם²¹, כאמור לעיל, שהדיבור קשור לעצמיות האדם,

(18) רש"י בהעלותך יב, א. וראה שו"ע אדה"ז או"ח סקנ"ז ס"י. שם חו"מ הל' אונאה כו' סכ"ט.

(19) ראה בארוכה לקו"ש [המתורגם] ח"ח (ע' 158 ואילך). ועיי"ש שזהו דיוקו של רש"י (ר"פ שלח) "עסקי דיבה", ולא – לשון הרע.

(20) ויש לומר, שזהו הטעם (הפנימי) למ"ש הספורנו (ס"פ תזריע) בנוגע לנגעי בתים. וכאשר לא עלו הדורות למדרגה ראוי' למעלה (לחמלה) זו אין זכרון לראשונים שנמצאו לעולם נגעי בתים עד שאמרו קצתם ז"ל (סנהדרין עא, א) שלא היו לעולם – כי הרע המתברר בנגעי בתים הוא חיצוני כ"כ (כמו בית שהוא מקיף הכי רחוק), שצריך להיות ב"מדרגה ראוי' למעלה זו" כדי לברר גם רע זה.

ואולי יש לומר, שזהו גם הטעם (הפנימי) לזה שדוקא גבי נגעי בתים ובגדים מפורש ברמב"ם שהם "את ופלא" (ראה לקו"ש חכ"ב ע' 72 הערה 36).
(21) ראה דרך חיים בהקדמה. ועוד.

הוספה

בשורת הגאולה

כ.ב.

מדובר ומודגש ביותר בזמן האחרון ממש ע"ד הצורך בפעולתו של כאו"א מישראל לעשות כל התלוי בו להביא את משיח צדקנו בפועל ממש תיכף ומיד ממש,

— כיון שבימינו אלה ממש (עם סיומו של חודש ניסן דהי' תהא שנת אראנו נפלאות) „כלו כל הקיצין“ („קץ הימים“ ו„קץ הימין“!) כפשוטו ממש², ובודאי שתיכף ומיד בא משיח צדקנו, וכאו"א מראה באצבעו ואומר „הנה זה (מלך המשיח) בא“³, שכבר בא (בלשון עבר) ברגע שלפני רגע זה.

* * *

משיח נמצא בעולם בזמן ומקום הגלות, ובמצב של גלות, שסובל תחלואי הגלות [כהמשך הגמרא, „אמר רב אי מן חייא הוא כגון רבינו הקדוש“, „אם משיח מאותן שחיין עכשיו ודאי היינו רבינו הקדוש, דסובל תחלואים וחסיד גמור הוה“⁶], ומצפה בקוצר רוח ובכליון עינים להתגלות (מההעלם בזמן ומצב הגלות), דמלך

- (1) ראה אוה"ת ר"פ מקץ. וש"נ.
- (2) נוסף לכך שבזמן הגמרא כבר „כלו כל הקיצין“ (סנהדרין צז, ב).
- (3) שה"ש ב, ח ובשהש"ר עה"פ (פ"ב, ח (ב)).
- (4) סנהדרין צח, ב.
- (5) וע"פ פס"ד הרמב"ם (הל' מלכים ספי"א), „ואם יעמוד מלך מבית דוד כו" — היינו שהוא כבר מלך.
- (6) פרש"י שם. — וע"ש זה נקרא „חיוורתא (מצורע) דבי רב“, „ע"ש רבינו הקדוש שנקרא רבי... שהי' סובל תחלואים ויסורים כמוהו“ (חדא"ג מהרש"א שם).
- (7) שלכן „שרי חד ואסיר חד (מתיר נגע ומקנחו וקושרו מתיר האחר ועושה כן, ואינו מתיר שני נגעים יחד (כשאר הסובלי חלאים שיושב ביניהם)), אמר דילמא מבעינא דלא איעכב (אי בעי לי לצאת ולגאול את ישראל לא איתעכב כדי קשירת שני נגעים)“ — סנהדרין שם ובפרש"י.

שיחות

תזריע

לקוטי

ובדיבור כזה שהוא, לכאורה, חיצוני בלבד, ללא תוכן רע ממש²² —

שהוא „חסד עילאה“²³, ובכחו לטהר את הרע הנסתר. ולכן זקוקים לדיבורו של הכהן „טהור אתה“²⁴ — כי על ידי דיבורו הוא „ממשיך“ ומוריד את האור העליון ביותר המתקן את הרע הנסתר, עד אשר המצורע נעשה טהור לגמרי. (משיחת ש"פ תזריע תשמ"א)

כי אדם מושלם, שכבר בירר את הרע שבפנימיות אינו מגיע לידי דיבורים שתוכנם רע, ולכן תיקון לשון הרע הוא על ידי תיקון הרע הנעלם שבנפשו.

ולפיכך נעשה התיקון דוקא על ידי הכהן,

(23) לקו"ת שם. וראה עקידה שם.

(24) רמב"ם שם פ"ט ה"ב"ג וראה לקו"ת שם.

(22) כביאור הרמב"ם (כנ"ל בפנים) בנוגע למרים.

לזכות

כ"ק אדוננו מזרנו זרבינו

מלך המשיח

ויה"ר שע"י קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל ביאת דוד מלכא משיחא

יחי אדוננו מזרנו זרבינו מלך המשיח

לעולם ועד